

[Hartvig Frisch.]

produkters Afsætning. Jeg fremhæver dette, fordi det ikke kan nytte, hvis der maaske i den store Verden sker Ændringer, som berører Grupper af Industriprodukter, at man saa vil bilde sig ind; at Danmark af den Grund paa væsentlige Omraader kan ændre sin Erhvervs politik. Hvis nemlig de andre Lande i Forholdet til Indførsel af netop Landbrugsprodukter stadig stiller sig paa Restriktionsgrundlaget, hvilken Form disse Restriktioner end antager, vil Danmark nødvendigvis komme til at indtage det Standpunkt at maatte opretholde under en eller anden Form, og naturligvis en betryggende Form, en Regulering af den danske Valuta.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse sige en Ting af mere teoretisk Art. Man maa efter min Mening erindre, naar man taler om de gode gamle Dage og Tilbagevenden til den gode gamle Form for Verdensomsætningen, at den gamle Verdensøkonomi, vi kendte i Tiden før Krigen og delvis efter Krigen, ikke var en harmonisk Ligevægt, som det saa ofte er fremstillet, en harmonisk Udveksling mellem Industrinationer og Agrarnationer, nej, det var faktisk et Kapløb, nemlig et Kapløb mellem Højkapitalismen i de fremskredne Lande og den begyndende, men svage nationale Økonomi i de tilbagestaaende Agrarstater. Det var et Kapløb, som ofte kostede dyre Ofre for de Nationer, som var svage, og som det gik ud over. Dette vil jeg gerne gøre opmærksom paa, for jeg tror, det er en Drøm, hvis man regner med, at nogen Ændring i Valutaforholdene mellem de forskellige Nationer med eet Slag skulde kunne ændre dette Forhold. De tilbagestaaende Agrarnationer, som i denne vanskelige Periode har været tvunget til — jeg tænker her paa de østeuropæiske og mellemeuropæiske nyopstaaede Nationer — at føre en haardhændet Restriktionspolitik, vil efter min Mening uden Tvivl i lige saa høj Grad blive tvunget dertil fremtidig. Navnlig maa man ikke glemme, at Reversen af Medaillen i „den gode gamle Tid“, under dette Kapløb mellem Højkapitalismen i Vesteuropa og de tilbagestaaende Lande, var Million-Udvandringen fra de Lande, der var henvist til kun at udføre Agrarprodukter, og hvor Industrien ikke kunde blomstre frem. Vi maa med andre Ord gøre os klart, at ændres ikke Mulighederne for Udveksling af Menneskemateriale, Mulighederne for en lignende Proces som den, der foregik før 1914 — og hvem tror det —, saa er der vist ikke nogen Grund

til at drømme om store Forandringer i saa Henseende.

Derfor maa jeg sige, at jeg ganske kan tilslutte mig de Ord, som Statsministeren brugte i Aabningstalen: Foreløbig lever vi under Afspærringens, Kontrollens og Selvforsynings System og har ikke anden Udvej end fortsat at tilpasse vor Handel og Økonomi efter de saaledes givne Vilkaar. Det er derfor for mig en upassende og temmelig forargelig Komedie, at danske Handelsmænd tager til et Handelsmøde i Stockholm og dér optræder som Anklagere mod deres eget Lands økonomiske Styre. En dansk Grosserer, tilknyttet Partiet Venstre, optraadte som Helt i denne Retning og fik selvfølgelig ivrig og varm Tilslutning fra Svenskerne — hvem forundres over det? Over for den Kritik, som ved den Lejlighed fremførtes baade fra dansk og svensk Side, vil jeg gerne fremhæve nogle Linier, som Dagen efter blev skrevet i „Nationaltidende“. Jeg fremhæver netop dette, idet jeg saa kan gaa ud fra, at ingen vil beskyldte mig for at fremføre Ting blot ud fra et socialistisk Synspunkt. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne her bruge et Citat. Der staar her:

„En anden Sag er, hvorvidt de svenske Beklagelser i det store og hele kan anerkendes som berettigede, naar man ikke ser paa specielle Tilfælde, men betragter Samhandelen mellem de to Lande som en Helhed. Det fremgaar af Handelsstatistikken, at vi i 1931 — det sidste Aar før Valutaordningen — indførte svenske Varer for 89 Mill. Kr., medens Salget af danske Varer til Sverige i samme Aar beløb sig til 50 Millioner. I 1935 havde Danmark en Import fra Sverige paa 90 Millioner, medens vor Udførsel til Sverige androg 56 Mill. Kr. Den samlede Indførsel af svenske Varer har med andre Ord været paa det nærmeste den samme i de to Aar, idet den Nedgang, der kan foreligge for enkelte Varegrupper, er blevet erstattet med en Fremgang for andre.“

Det var sundt, om ogsaa Venstrepressen vilde give disse rigtige og saglige Oplysninger om den Agitation, der her har været ført. Men selv om vi naturligvis altid maa regne med, at man fra Importhandelens Side vil føre rasende Angreb paa Valuta-centralen — det kan ikke undre —, saa er der een Ting, som er af anden og mere ondartet politisk Beskaffenhed, og det er de Angreb, der føres fra vort store Eksport-erhverv, fra Landbrugets Side og fra Landbrugets ledende Mænd, over for en Insti-